

Koncepcia práce s mládežou

Mesta Spišská Belá na roky 2019 - 2024

Obsah

Úvod	3
1 Východiská koncepcie práce s mládežou	5
1.1 Definícia základných východísk.....	5
1.2 Zámer a cieľ koncepcie	5
1.3 Proces tvorby a metodiky.....	6
2 Kľúčové oblasti miestnej politiky	8
2.1 Kľúčová oblasť: Zamestnanosť a vzdelanie.....	8
2.2 Kľúčová oblasť: Tvorivosť a podnikavosť.....	10
2.3 Kľúčová oblasť: Participácia a dobrovoľníctvo	11
2.4 Kľúčová oblasť: Zdravie	13
2.5 Kľúčová oblasť: Kvalita života a sociálne začlenenie.....	15
2.6 Kľúčová oblasť: Hodnoty a vzťahy.....	16
2.7 Kľúčová oblasť: Mládež a svet.....	17
2.8 Kľúčová oblasť: Práca s mládežou	19
3 Základné aspekty implementácie koncepcie	20
3.1 Kľúčoví aktéri mládežníckej politiky miestnej samosprávy.....	20
3.2 Časové a praktické hľadisko implementácie koncepcie	21

Pod'akovanie

Ďakujeme obyvateľom mesta Spišská Belá, organizáciám pôsobiacim v oblasti práce s mládežou, zamestnancom mestského úradu a všetkým, ktorí svojim pozitívnym prístupom, konštruktívnym postojom a aktivitou, námetmi a postrehmi prispeli k tvorbe Koncepcie práce s mládežou mesta Spišská Belá na roky 2019 – 2024.

Vyhotoviteľ:

Miriám Bachledová – pracovník s mládežou

Spracovateľský tím:

Mgr. Helena Zadžorová

Mgr. Stanislava Kučkovská

Mgr. Viktória Sisková

Konzultanti za mesto:

Mgr. Veronika Kováčiková

Mgr. Ľubomír German

Mgr. Anna Mláková

Mgr. Edita Svocáková

Konzultanti za mládež:

Tomáš Stupeň

Adriána Lizoňová

Marcel Odumorek

Úvod

Radi často hovoríme, že mladí ľudia sú budúcnosťou súčasného Slovenska a aj nášho mesta. Stojíme však pred dôležitou otázkou, či naša stratégia v smere k mladým ľuďom a naša investícia, nemysliac len finančnú, je dostatočná v budovaní našej budúcnosti, v budovaní našej mládeže.

Sme svedkami mnohých problémov a nástrah, ktorým čelia mladí ľudia súčasnosti, vieme ich s jednoduchosťou vymenovať, diskutovať o nich alebo označiť za neriešiteľné. Tento prístup nebude ani nerozvíja, preto sme sa rozhodli pre malé ale kľúčové kroky v oblasti práce s mládežou nášho mesta, kroky, ktorých výsledky už môžeme pozorovať alebo sa dostavia až odstupom času. Sú to však kroky, ktoré majú jasný cieľ a sú podložené skúmanými potrebami mládeže.

Základným strategickým krokom tohto roka je príprava strategického dokumentu, a to koncepcie práce s mládežou na najbližšie roky. Tento dokument je základným dokumentom, ktorý napomôže vytvoriť pôdu a rozvinúť politiku voči mládeži v našom meste. Spolu s akčným plánom sa stane kľúčovým pre rozvoj kompetencií mládeže, pre skvalitnenie ich života, využívanie ich potenciálu, a to najmä ich aktívnou účasťou na dianí mesta a spoločnosti.

Prílohou tohto dokumentu je aj akčný plán rozvoja práce s mládežou v rámci mesta Spišská Belá na najbližší rok (júl 2019 až jún 2020).

1 Východiská koncepcie práce s mládežou

1.1 Definícia základných východísk

V nadväznosti na koncepciu rozvoja práce s mládežou na roky 2016-2020 Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu (MŠVVaŠ), a taktiež Stratégie Prešovského samosprávneho kraja (PSK) pre mládež na roky 2015-2020, spolu s kľúčovými dokumentmi na úrovni mesta, a to Komunitný plán sociálnych služieb Mesta Spišská Belá, Koncepcná stratégia rozvoja školstva Mesta Spišská Belá a Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Spišská Belá, sme sa rozhodli pre spracovanie koncepcie práce s mládežou, ktorá bude zachytávať konkrétne potreby nášho mesta, ale súčasne bude participovať na dosahovaní cieľov stanovených v týchto kľúčových dokumentoch.

Táto koncepcia je reakciou na potrebu dlhodobej stratégie v oblasti práce s mládežou. Mladí ľudia sú tí, ktorí musia čeliť zložitým životným situáciám, zvyšujúcim sa požiadavkám na ich osobu a neustálym zmenám. Ide o situácie, kedy musia preukázať značné kompetencie a schopnosti vyžadujúce touto spoločnosťou. V plnení cieľov tejto koncepcie a v realizovaní akčného plánu môžu mladí ľudia Spišskej Belej nájsť podporu a riešenia pre ich životné situácie.

Na druhej strane silu dopadu napĺňania cieľov koncepcie do veľkej miery využije naša samospráva, ktorej sa podarí využiť potenciál mladých ľudí a tým dopomôcť k samotnému rozvoju nášho mesta.

Potrebnosť tejto koncepcie vzišla aj z realizovaných aktivít v oblasti práce s mládežou, ktoré sa preukázali ako veľmi potrebné, pre mladých ľudí atraktívne a pre ich rast nápomocne, avšak neboli dlhodobou strategickými a udržateľnými. Vyžadovali si preto krok v podobe skúmania potrieb mladých ľudí a prípravy koncepcie a akčného plánu práce s mládežou.

Ako rozumieť mládežníckej politike?

V najširšom zmysle slova je mládežnícka politika príprava, tvorba, ovplyvňovanie a uvádzanie do praxe rôznych opatrení, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú kvalitu života mladého človeka vo veku 13-30 rokov. Mládežnícka politika sa realizuje na všetkých úrovniach, náročnej, regionálne a miestnej. Keďže sa dotýka veľkej skupiny obyvateľstva (cca. 38 %), ktorá ako cieľová skupina spadá do agendy rôznych inštitúcií a sektorov, stále viac vystupuje do popredia potreba spolupráce a koordinácie.

1.2 Zámer a cieľ koncepcie

Zámerom koncepcie je postupnými krokmi naplniť víziu definovanú Európskym rámcom mládežníckej politiky (2004), ktorý hovorí: „Mládež pripravená na to, aby mohla využiť svoj potenciál, vedela využiť príležitosti, schopná riadiť svoje životy a rozhodovať o sebe“. Cieľom koncepcie je komplexne rozvíjať prácu s mládežou

na úrovni samosprávy, prepájaním aktérov v oblasti práce s mládežou, prinášanim inovácií a nových trendov v práci s mládežou a vykonávaním systematických aktivít v nadväznosti na akčný plán. Týmto spôsobom doviest' mesto Spišská Belá na ešte vyššiu úroveň mesta a komunity, ktoré je priateľské k deťom a mladým ľuďom.

Koncepcia vychádza z nasledovných princípov, definovaných v koncepcii rozvoja práce s mládežou MŠVVaŠ:

- práca s mládežou stavia na aktuálnej situácii mladého človeka a snaží sa naplňať jeho potreby,
- napomáha reálnemu uplatňovaniu práv mladých ľudí,
- smeruje k zabezpečeniu celkovej kvality života mladých ľudí,
- pracuje pre spoločné dobro jednotlivcov, komunit a spoločnosti,
- uznáva dôležité miesto mimovládneho sektora v dosahovaní výsledkov v práci s mládežou,
- uplatňuje systematický a komplexný prístup k práci s mládežou, ktorý je postavený na partnerstve, spolupráci a integrovanom prístupe všetkých aktérov,
- kvalitná práca s mládežou nemôže byť realizovaná bez adekvátnej finančnej podpory.

Naša koncepcia taktiež korešponduje s cieľmi strategického plánovania PSK pre mládež. Hlavnými cieľmi sú, zlepšiť život mladých ľudí, vplývať na to, aká bude mládež po roku 2020, definovať kritické a problémové oblasti ovplyvňujúce rozvoj mládeže počas obdobia piatich rokov a určiť strategické ciele a smery, ktoré môžu znížiť možné riziká a zmeniť negatívny stav, ktorý ovplyvňuje kvalitu života mladých ľudí.

1.3 Proces tvorby a metodiky

Vytváranie koncepcie prebiehalo celkovo v piatich krokoch:

1. Mapovanie súčasnej situácie medzi mladými ľuďmi mesta Spišská Belá, prostredníctvom dotazníkového šetrenia a fókusových skupín.
2. Mapovanie súčasnej situácie medzi aktérmi mládežníckej politiky v rámci mesta Spišská Belá, prostredníctvom dotazníkového šetrenia a osobných rozhovorov.
3. Prenesenie výsledkov prieskumu, zozbieraných podnetov, nápadov a pripomienok do samotnej koncepcie práce s mládežou a akčného plánu.
4. Pripomienkovanie koncepcie a akčného plánu vedením mesta Spišská Belá a aktérmi mládežníckej politiky.
5. Schválenie koncepcie práce s mládežou zastupiteľstvom mesta Spišská Belá.

Ako je spomenuté v prvých dvoch krokoch, tvorbe koncepcie predchádzalo vytvorenie prieskumu práce s mládežou prostredníctvom mapovania súčasnej situácie a aktuálnych potrieb mladých ľudí v našom meste. Súčasne tvorbe

predchádzalo aj štúdium strategických dokumentov pre prácu s mládežou na európskej, národnej i regionálnej úrovni.

Mapovanie súčasnej situácie medzi mladými ľuďmi mesta

Dotazníkového šetrenia sa celkovo zúčastnilo 184 respondentov. Skúmalo sa teda 184 odpovedí mladých ľudí zo Spišskej Belej vo veku od 13 do 30 rokov. Pri pohľade na pohlavie sa šetrenia zúčastnil rovnaký podiel chlapcov a dievčat.

Žiak na ZŠ	121
Študent na SŠ	22
Študent na VŠ	8
Absolvent	11
Zamestnanec	18
Podnikateľ	1
Nezamestnaný	3

Väčší dôraz sa kládol celkovo na mladých vo veku 13 až 15 rokov, teda žiakov základných škôl a mladých vo veku 15 až 19, teda študentov na stredných školách, ktorí sú aktívne, buď v našom meste alebo tomto regióne.

Mapovanie súčasnej situácie medzi aktérmi mládežníckej politiky mesta

V rámci dotazníkového šetrenia medzi aktérmi mládežníckej politiky mesta Spišská Belá, odpovedali desiaty respondenti v takomto zastúpení.

Odborný zamestnanec školského úradu
Učiteľ, tréner na ZŠ J.M. Petzvala
Učiteľ na ZŠ J.M. Petzvala
Riaditeľ CVČ
Školský špeciálny pedagóg
Vedúci krúžku v rámci CVČ
Učiteľ na ZŠ M.R. Štefánika
Rímskokatolícky kňaz
Riaditeľ ZUŠ
Aktivista v oblasti práce s mládežou

Výstupy z prieskumov boli vyhodnocované prioritne kvalitatívne, teda posudzované sú odpovede jednotlivci a v rámci výskumného vzorku, a taktiež sú výsledky posudzované štatisticky pomocou programu Statistica.

Koncepcia je rozdelená do 8 kľúčových oblastí, v ktorých je vždy stručne popísaná východisková situácia, vízia a ciele, ktoré je potrebné dosiahnuť do roku 2022. Následne sú uvedené možnosti opatrení v rámci kľúčovej oblasti vzťahujúce na aktéra mládežníckej politiky, ktorý bude za napĺňanie zodpovedať.

2 Kľúčové oblasti miestnej politiky

2.1 Kľúčová oblasť: Zamestnanosť a vzdelanie

Východisková situácia

V našom meste sa nachádzajú dve základné školy, ktoré navštevuje 173 žiakov nad 13 rokov, teda spĺňajú podmienku mládeže. Následne mladí ľudia nášho mesta navštevujú stredné školy buď v okrese, ale v mnohých prípadoch aj mimo okres. Po odchode na vysoké školy mladí ľudia nášho mesta odchádzajú do škôl po celom Slovensku, rastúcim trendom je odchádzanie za štúdiom do Česka alebo iných zahraničných krajín. Viac než 59% mladých ľudí zapojených do dotazníkového šetrenia je spokojných s výberom ich školy, (pričom 60% opýtaných tvoria žiaci základných škôl, ktorí si sami nevyberali svoju školu) a 50% opýtaných pokladá svoju školu za kvalitnú. Pričom pri otázke, kde získali podľa nich najviac vedomostí a zručností pre svoju budúcu prácu, označili, až 70% opýtaných, odpoveď v škole (vyučovací čas, aj čas v škole mimo vyučovania). Pri podrobnejšom skúmaní získaných kompetencií v rámci školy a ohodnotení ich úrovne, opýtaní označovali úroveň v priemere bodom 3,5 (pričom 1 – nízka, 5 – vysoká). Šlo o vedomosti, praktické zručnosti, jemné zručnosti, hodnotové základy a sociálne zručnosti. Najvyššie ohodnotenie vo výške 3,6 získala úroveň získaných vedomostí a sociálnych zručností.

Ohodnotená úroveň získaných kompetencií v škole a celková spokojnosť so školou u mladých ľudí nášho mesta je nadpriemerná. Vyhľadávajú však mladí ľudia nášho mesta iné formy vzdelávania a zvyšovania svojich kompetencií? Až 68% opýtaných označilo, že sa v poslednej dobe nezúčastnilo neformálnej (mimoškolskej) vzdelávacej aktivity. Tí, ktorí sa podobnej aktivity zúčastnili s veľkou jasnosťou označovali, že si uvedomili čo sa v rámci aktivity naučili (93%), a že to pokladajú za prínosné (82%). V téme voľnočasových aktivít bola položená otázka na privyrábanie si popri škole, kedy až 66% mladých odpovedalo „áno“, je pre nich atraktívnejšia vidina finančného zárobku ako neviditeľná práca na rozvoji svojej osobnosti.

Z tohto zistenia vyvstávajú dve otázky:

- Chápu a poznajú mladí ľudia (mimoškolské) neformálne vzdelávanie?
- Aká je motivácia mladých zúčastniť sa takýchto aktivít?

V pohľade na zamestnanosť, vyše 50% opýtaných nevidí svoje budúce uplatnenie v tomto regióne. Najčastejšie odôvodnenia tejto odpovede smerovali najmä k nízkemu platovému ohodnoteniu v tomto regióne na rozdiel s tým, čo im ponúka západ Slovenska a najmä zahraničie. Pri kladných odpovediach bola motivácia položená na vzťahové väzby, kladný vzťah k tomuto mestu a regiónu, charakter okolia či vidina podnikania. Na konzultovanie svojho budúceho povolania si mladí volia v prvom rade rodičov, následne kamarátov či priateľky/ov.

Pozorované problémy

- mladí nepoznajú, nemajú skúsenosť s neformálnym vzdelávaním, nevidia možnosti zapojenia sa alebo nemajú motiváciu,
- mladí nevidia ohodnotiť kvalitu svojho vzdelávania, nemajú to s čím porovnať a následne sa dostávajú do priemernosti v rámci svojich tried,
- mladí majú málo rozvinuté jemné zručnosti,
- mladí sú nedostatočne pripravení na trh práce (vedomosti, zručnosti),
- malá implementácia prvkov neformálneho vzdelávania (NFV) v školskom prostredí.

Tabuľka 1 Ciele a opatrenia v oblasti vzdelávania a zamestnanosti

	Ciele	Opatrenia
1	Vytvorenie prostredia pre NFV ako funkčného nástroja pre rozvoj mládeže mesta Spišská Belá, s následným rozširovaním portfólia NFV.	1 Zmapovanie situácie ponúkaných foriem a tém neformálneho vzdelávania (NFV) v rámci škôl, spolkov či organizácií.
2	Strategické prepojenie formálneho a neformálneho vzdelávania v rámci mesta.	1 Zostavenie tímu NFV
3	Vytvorenie podporného programu pre posledné ročníky základných či stredných škôl, pre budúce uplatnenie žiakov a študentov.	1 Príprava metodík NFV reagujúcich na súčasné potreby mladých ľudí jednotlivých vekových kategórií. Vytvorenie a uplatnenie globálneho vzdelávania.
4	Vytvorenie kampane "Doma najlepšie", pre podporu vnímania tohto regiónu a mesta, ako miesta pre budúci život mladých ľudí.	1 Rozvoj spolupráce s inými inštitúciami zameranými na NFV a prácu s mládežou.
		1 Vytvorenie hodnotiaceho nástroja úspešnosti NFV medzi mladými ľuďmi.
		2 Konzultácia NFV so ZŠ, prelinkovanie s vyučovacím plánom.
		2 Príprava ponuky pre osobnostný rozvoj učiteľov a pracovníkov s mládežou v rámci mesta.
		2 Prepojenie krúžkovej činnosti s NFV.
		3 Zmapovanie situácie ponúkaných programov a potrieb mladých ľudí pre pomoc budúceho uplatnenia.
		3 Vytvorenie podporného programu budúceho uplatnenia mladých ľudí nášho mesta.
		4 Vytvorenie a šírenie kampane "Doma najlepšie" podľa aktuálnych trendov (čo potrebujú mladí počuť).

2.2 Kľúčová oblasť: Tvorivosť a podnikavosť

Východisková situácia

V našom meste sa čoraz viac prebúdza občianska angažovanosť, ktorá si vyžaduje práve kreativitu, tvorivosť a v neposlednom rade podnikavosť. Ľudia v našom meste prichádzajú s novými nápadmi či projektami, ktoré sa postupne stávajú skutočnosťou aj vďaka veľkej podpore a ústretovosti mesta. Aká je však situácia mladých v oblasti tvorivosti a podnikavosti?

Pri jednoduchej otázke, či sa mladí v poslednom období podieľali na aktivite či činnosti, ktorá si vyžadovala ich tvorivosť, len 54% opýtaných odpovedalo „áno“. Za priestor, kde najviac využívajú svoju kreativitu, označovali „domov“ a „medzi kamarátmi“. Najmenej svoju kreativitu využívajú na brigáde, počas neformálneho vzdelávania a krúžkov. Znova vystupuje otázka, aké je povedomie a vnímanie mladých ľudí v oblasti neformálneho a záujmového vzdelávania? Mladí v našom meste navštevujú z voľnočasových inštitúcií najčastejšie športové kluby a základnú umeleckú školu. Medzi ich voľnočasové aktivity dominantne patrí šport a voľný čas strávený s priateľmi či už v online alebo reálnom svete.

Pri pohľade na tému podnikavosti bolo v prvom kroku mladým ponúknutých 100 Eur s otázkou, čo by s nimi robili. Väčšina opýtaných by si tieto peniaze ušetrili, odložili na horšie časy dokonca aj investovali. Ak sa mladí rozhodli tieto peniaze minúť, šlo o výdavky v podobe bežného spotrebného tovaru ako oblečenie, kozmetika, knihy či iné záľuby. Na nadväznú otázku, či premýšľali niekedy, že by začali podnikat', 57% mladých uviedlo odpovede "určite áno" a „skôr áno“. Za najväčšie prekážky, ktoré vnímajú v tom, aby začali podnikat', pokladajú málo skúseností, svoj vek a financie. Tiež vidia nedostatky v regióne, kde žijú. Dokonca náš región 56% opýtaných pokladá za nevhodný na podnikanie.

Pozorované problémy

- mladí majú malý priestor na využívanie kreativity a tvorivosti, vyžaduje sa minimálne, je slabo podnecovaná,
- mladí častokrát nevyhľadávajú priestor na využívanie tvorivosti, vyhovuje im minimálna aktivita a prostredie: úloha->splním->odmena,
- mladí, ale i učitelia a pracovníci s mládežou nesprávne vnímajú slovo podnikavosť,
- mladí sa nevedú k podnikavému zmýšľaniu, k zmýšľaniu, kedy vidím problém, viem zdefinovať riešenie a aj sám ho uskutočniť.

Tabuľka 2 Ciele a opatrenia v oblasti tvorivosť a podnikavosť

	Ciele		Opatrenia
1	Šíriť osvetu o potrebe rozvoja tvorivosti a využívania tvorivosti ako nástroja na rozvoj kreativity u mladých ľudí.	1	Vytvorenie kampane "Nebud' tvor, čo netvorí", na šírenie potreby rozvoja tvorivosti u mladých ľudí. Zvýšenie motivácie u mladých ľudí ku kreativite a tvorivosti.

2	Správne pochopenie pojmu podnikavosť zo strany žiaka, učiteľov a pracovníkov s mládežou. Rozvoj podnikavosti u mladých ľudí	1, 2	Vytvorenie pracovnej skupiny (ZŠ, CVČ, ZUŠ, Kluby, Expression o.z. a spolky) k vytvoreniu akčných krokov na rozvoj tvorivosti a podnikavosti mladých ľudí.
		1	Zosumarizovanie ponuky mimoškolských aktivít pre mladých ľudí v našom meste.
		1	Vytvorenie prieskumu potrieb a hľadanie problémov v oblasti mimoškolskej činnosti. Nastavenie akčných krokov pre jej rozvoj.
		2	Rozvoj projektového myslenia mladých ľudí nášho mesta prostredníctvom NFV.
		2	Využitie participatívneho rozpočtu k rozvoju podnikavosti mladých ľudí.

2.3 Kľúčová oblasť: Participácia a dobrovoľníctvo

Východisková situácia

Rozšírením tematiky tvorivosti a podnikavosti je participácia a dobrovoľníctvo. Ako bolo spomenuté, v rámci nášho mesta máme silnú občiansku angažovanosť prostredníctvom rôznych spolkov, klubov či združení. Ako oblasť participácie a samotného dobrovoľníctva vnímajú mladí ľudia?

Len 16% opýtaných sú súčasťou určitej mládežníckej skupiny (študentskej rady, mládežníckeho parlamentu), spolku, združenia či inej formy občianskej angažovanosti. V rámci odpovede „nie“, sa odpovede rozdeľujú do troch skupín, nie som, ale rád by som bol (20%), nie som, lebo neviem o možnostiach (25%), nie som, lebo nechcem (38%). Neaktivitu mladých ľudí potvrdzuje aj otázka na vnímané prekážky v realizovaní nápadu či projektu. Dominantnou je odpoveď „nemám nápad“, následne odpoveď „mám málo aktívnych ľudí v mojom okolí“, následne „nechce sa mi angažovať“ a na záver prekážka v podobe „nevidím miesto pre zapojenie sa“.

Dobrovoľníctvo je bližšia téma. Mladí, v rámci mesta majú príležitosti zapojiť sa v rôznych oblastiach, preto 54% opýtaných mladých mali osobnú skúsenosť s dobrovoľníctvom. Dôležité je však uviesť, že znova vyše 21% opýtaných nevidí a nepozná možnosti dobrovoľnícky sa zapojiť. Zvyšku (25%) sa jednoducho nechce, čo je prirodzené a v súčasnej realite a pri väčšom vzorku opýtaných by toto percento bolo určite vyššie. Zo všetkých opýtaných až 83% odpovedalo, že dobrovoľníctvo pokladá za potrebné, kontrastom však je ich voľba medzi brigádou (niečím, čo im vie priniesť peniaze) a dobrovoľníctvom (niečím, čo im vie priniesť skúsenosť, osobný rast a pomoc druhým) až 70% opýtaných zvolilo prvú možnosť, a to brigády.

Uzavretím popisu východiskovej situácie v oblasti participácie a dobrovoľníctva bude otázka na tému najzávažnejších problémov mladých ľudí v našom meste vnímaných práve nimi samými. Dominantnou odpoveďou bolo málo pracovných ponúk pre mladých (nezamestnanosť), následne definovali ako problém neaktivitu mladých, nadmerné užívanie alkoholu a drog. S menším podielom odpovedí ostali problémy ako šíriaci sa radikalizmus a rasizmus, vandalizmus a kriminalita, málo príležitostí trávenia voľného času a nedostatok športových zariadení.

Pozorované problémy

- mladí nerozumejú dobrovoľníctvu, nevyskúšali si ho, nevidia v ňom zmysel a jeho prínos, častokrát ho vnímajú pokrivené,
- mladí majú nízke povedomie o dianí v meste a v malej miere na ňom participujú, je to pre nich zložité, nezaujímavé alebo jednoducho sa nechcú zapájať – ignorancia,
- mladí majú v otázke participácie negatívny príklad pasivity aj vo svojich rodinách či okolí,
- mladí dávajú prednosť zárobkovej činnosti, brigáde. Dobrovoľnícka činnosť s benefitmi osobného rozvoja je pre nich neatraktívna alebo si ju neuvedomujú.

Tabuľka 3 Ciele a opatrenia v oblasti dobrovoľníctvo a participácia

Ciele		Opatrenia
1	Zvýšiť povedomie o dobrovoľníctve.	1 Propagovanie dobrovoľníctva cez rôzne komunikačné kanály, dať dobrovoľníctvu značku kvality "je to niečo, čo je pre mňa ale i moje okolie atraktívne a prospešné".
2	Nastaviť systém oceňovania dobrovoľníckej angažovanosti.	1 Vytváranie jasných dobrovoľníckych ponúk na úrovni mesta, škôl, spolkov, klubov či združení.
3	Vytvoriť podporný priestor pre angažovanosť mladých ľudí v meste.	2 Pravidelné (každé dva roky) organizovanie oceňovania dobrovoľníkov mesta Spišská Belá.
4	Vytvoriť pevne fungujúci mládežnícky parlament.	2 Spolu s ostatnými aktérmi a mestom navrhnúť benefity pre dobrovoľníkov.
5	Zvýšiť záujem mladých ľudí o verejné dianie.	3 Privádzanie mladých ľudí k dobrovoľníctvu a participácií cez NFV "Tvoje mesto ťa potrebuje".
		3 Participácia mládežníckeho parlamentu a iných organizácií, kde mladí pôsobia, na dianí v meste.
		4 Nastavenie jasných podmienok fungovania a spĺňanie povinných aktivít mládežníckeho parlamentu.
		4 Odporúčané zapojenia aspoň jedného zástupcu za jednotlivé spolky, kluby, ZŠ či združenia, kde účinkujú mladí ľudia, do mládežníckeho parlamentu Spišská Belá.

5	Výsledky a aktivity mládežníckeho parlamentu zviditeľňovať, zdieľať a propagovať.
5	Prostredníctvom aktivít mládežníckeho parlamentu zvyšovať povedomie o verejnom dianí v meste medzi mladými ľuďmi.

2.4 Kľúčová oblasť: Zdravie

Východisková situácia

Zdravie je neodmysliteľnou súčasťou života mladého človeka. Ide, ako o zdravie fyzické, tak i psychické. 78% mladých ľudí, ktorí dostali otázku, či sa považujú za človeka, ktorý žije zdravo, odpovedalo že „určite áno“ alebo „skôr áno“. Je to však diskutabilné. Čo vlastne žiť zdravo znamená a čo konkrétne pre mladých ľudí? 56% opýtaných vykonáva dlhodobo a pravidelne určitý druh športu. V rámci aktivít z oblasti zdravého životného štýlu uvádzali, že vykonávajú určitý šport vo voľnom čase (beh, fitnes, bicykel a iné), pohyb na čerstvom vzduchu (turistika, prechádzky a iné). S malou frekvenciou označovali zdravé stravovanie, dostatočný oddych (6-8 hodín denne) či už spomínaný pravidelný šport. Hlavnú motiváciu k zdravému životnému štýlu majú sami v sebe – vlastné presvedčenie, veľmi kľúčovými osobami v tejto oblasti sú rodičia a priatelia.

Súčasťou tejto témy sú aj drogy. V rámci nášho mesta a globálne medzi mladými ľuďmi sa čoraz viac šíria rôzne druhy drog, ku ktorým je veľmi jednoduchý prístup. Pri otázke, aké drogy si už vyskúšal, mladí ľudia uviedli celú škálu drog. Samozrejme najrozšírenejšími sú cigarety a alkohol, nechýbala však ani marihuana a ťažké drogy. Otázka sa však otočila a pýtali sme sa mladých aké drogy by chceli vyskúšať. Samozrejme odpovede sú skreslené a v takto citlivej otázke je ťažké získať reálne dáta. Avšak týmto pootočením otázky sme získali pohľad na pozitívny vzťah a zvedavosť mladých ľudí v oblasti drog. Čísla odpovedí pri jednotlivých najmä ťažkých drogách narástli dvoj a pri niektorých až trojnásobne.

Do témy zdravia patrí aj zodpovedný prístup k partnerskému životu a sexuálnemu zdraviu, v tejto téme sa vedú vzdelávania a debaty na školách. Realita je zrejma, mladí ľudia sú už v nízkom veku vystavení názorovému vplyvu v cez rôzne druhy médií, kde pohľad je častokrát skreslený. Pre mladého človeka je táto oblasť nevyhnutnou pre zdravé dozrievanie, a ak táto téma spolu s dospievaním človeka nevystupuje v debatách v rámci rodín, škôl či neformálneho vzdelávania (čo sa veľakrát nedeje) môžu sa mladí ľudia práve vplyvom sveta okolo dostať do psychických či fyzických problémov.

Veľkou oblasťou témy zdravia je psychické zdravie. Podľa výskumu, ktorý vykonával Prešovský samosprávny kraj, až 81% mládeže vníma u seba psychickú nepohodu, ktorej príčinou je najčastejšie stres, únava, problémy vo vzťahoch, zábudlivosť, strach či prepracovanosť. Ďalej môže ísť o psychickú vyčerpanosť, nespavosť, problém s výzorom.

Pozorované problémy

- mladí majú slabý prirodzený vzťah k športu,
- v rámci mesta sa podporujú tímové športy, ktoré sú určené vyhradenej skupine mladých ľudí, vo veľkej miere ide najmä o chlapcov,
- mladí ľudia čoraz viac trpia závislosťami, či už klasickými (alkohol, cigarety, drogy a pod.) alebo novodobými (sociálne siete, internet a pod.),
- mladí nepoznajú základné princípy zdravého životného štýlu, majú zlé návyky alebo podliehajú trendom, ktoré častokrát nie sú vhodné.
- v rámci mesta sú podporované zväčša športy pre chlapcov a je málo podporované prirodzené športovanie, teda nie ligové športy.

Tabuľka 4 Ciele a opatrenia v oblasti zdravia

Ciele		Opatrenia
1	Vytvárať podmienky pre budovanie prirodzeného vzťahu mladých ľudí k športu.	1 Zrevidovanie krúžkovej činnosti v oblasti športu, vytvorenie prieskume záujmu medzi mladými ľuďmi.
2	Zlepšiť informovanosť mladých v oblasti zdravého životného štýlu.	1 Zviditeľnenie dostupnosti športovísk v rámci mesta a zvýšenie atraktivity športov medzi mladými ľuďmi prostredníctvom školských a mimoškolských aktivít.
3	Preventívne zamedzovať šíriacim sa rizikám plynúcim zo závislostí (bežných i novodobých).	2,3 Preverenie efektívnosti preventívnych opatrení v oblasti zdravého životného štýlu a závislostí na školách.
		2,3 Prinášanie nových foriem a metód preventívnych opatrení k nezdravému životnému štýlu a zamedzovaniu závislostí u mladistvých.
		2 Vytváranie cielených aktivít na podporu psychického zdravia mladých ľudí.
		3 Nadviazanie spolupráce s odborníkmi v oblasti závislostí mladých ľudí.
		3 Vyškolenie pedagógov v oblasti závislostí.

2.5 Kľúčová oblasť: Kvalita života a sociálne začlenenie

Východisková situácia

Táto oblasť definuje jednak životnú úroveň mladých ľudí a ich spokojnosť s ňou, na druhú stranu skúma úroveň citlivosti mladých nášho mesta voči obyvateľom s nedostatkom príležitostí. Viac než 80% mladých ľudí odpovedalo, že sú spokojní s kvalitou svojho života, pri určovaní kvality sa viac zameriavali na spokojnosť s tým kde sú, koho majú naokolo a ich osobnú vyrovnanosť. Druhým pohľadom je ich materiálne zabezpečenie. Prešovský samosprávny kraj vo svojom výskume zistil, že až 61% mladých ľudí hodnotí svoju kvalitu života za uspokojivú, nepocitujú nedostatok, ich hmotné zabezpečenie je dostatočné. Pričom výskumy hovoria, že riziko chudoby v našom kraji je až 19,9%, slovenský priemer je 13%. Z čoho je možné usudzovať, že aj mnoho mladých nášho mesta je vystavených chudobe a znevýhodnenému prostrediu.

Na mieste je skúmať aj citlivosť mladých ľudí na rovesníkov zo znevýhodneného prostredia (finančne, sociálne alebo zdravotne). Celkovo sa skúmali tri skupiny ľudí, a to hendikepovaní, menšiny a sociálne znevýhodnení. Najväčšia netolerancia sa prejavila voči menšinovým skupinám, konkrétne Rómom. Táto téma je veľmi aktuálna a aj výsledky volieb dokazujú znepokojivé závery. Spoločnosť a mladí ľudia, aj práve v našom meste a regióne, prejavujú extrémistické, radikálne a xenofóbne názory, častokrát hovoria o nepodložených informáciách, ktorým uverili a vzali ich za svoje. Veľa z mladých ľudí označilo, že sami mali negatívnu skúsenosť s touto menšinou, ale pri otázke na popis danej situácie, vo veľa odpovediach nezazneli skutočné skúsenosti, ale všeobecné prehlasované fakty. Týmto sa nesmeruje k obhajobe a zľahčovaniu problému s neprispôsobivými členmi tejto menšiny, smeruje sa práve k popisu chýbajúceho kritického myslenia mladých nášho mesta, ktoré smeruje ku generalizovaniu a neznášanlivým prejavom.

Pozorované problémy

- mladým ľuďom chýba kritické myslenie v oblasti odlišností, sú slabo vedení k inkluzívnemu a citlivému prístupu, riadia sa predsudkami, stereotypmi a zvyšujú sa neznášanlivé prejavy,
- kvalita kultúry v rámci mesta je na nízkej (mainstreamovej) úrovni, mladí nevidia hodnotu v hodnotovej kultúre,
- vedenie mladých k ohľaduplnosti voči životnému prostrediu je na nízkej úrovni,

Tabuľka 5 Ciele a opatrenia v oblasti kvalita života a sociálne začlenenie

Ciele		Opatrenia
1	Scitlivovanie mladých ľudí voči odlišnostiam.	1 Rozvíjanie kritického myslenia u mladých ľudí, poukazovanie na stereotypy, predsudky, dôveryhodnosť a objektívnosť získavaných informácií.

2 Zvyšovanie kvality života mladých ľudí v oblasti kultúry a životného prostredia.	1	Rozvíjanie kritického myslenia u pedagógov a pracovníkov s mládežou v oblasti stereotypov a predsudkom voči odlišnostiam.
3 Zvyšovanie kvality života mladých ľudí zo sociálne znevýhodneného prostredia.	2	Ponúkajú kvalitu v oblasti kultúrneho života mesta (divadlo, literatúra, filmy, koncerty, prednášky a pod.).
4 Medzigeneračné scitlivovanie, sociálna inklúzia staršej generácie v spolupráci s mládežou	2	Navrhnutie opatrení na zvyšovanie kvality životného prostredia so zapojením mladých ľudí.
	3	Zmapovanie situácie kvality života mladých ľudí zo znevýhodneného prostredia a vytvorenie opatrení na jeho zlepšenie (v spolupráci so orgánmi v rámci mesta).
	4	Vytvorenie priamych dlhodobých aktivít na podporu medzigeneračného scitlivovania.

2.6 Kľúčová oblasť: Hodnoty a vzťahy

Východisková situácia

Veľkou oblasťou v živote mladého človeka sú jeho vzťahy, vnútorné presvedčenia a hodnoty. Tieto veci ovplyvňujú zmýšľanie mladých ľudí a následné smerovanie, rozhodovanie a konanie. V pohľade na vzťahy sú u mladých ľudí na prvom mieste členovia ich rodín (82% opýtaných), následne kamaráti (60% opýtaných) a priateľ či priateľka (41% opýtaných). Keďže rodina je zdrojom najužších vzťahov, ďalšie otázky boli smerované na ňu. 58% mladých ľudí označilo, že ich vzťahy sú „veľmi dobré“, 36% pokladá ich vzťahy za „skôr dobré“ a zvyšných 6% označilo vzťahy v rodine za zlé. Veľmi podobné sú aj výsledky v otázke, kde mladí nachádzajú najviac opory, znova sa potvrdilo poradie rodina, kamaráti a priateľ/ka.

Odpovede na tému hodnôt u mladých ľudí, boli získané z rozsiahlejších výskumov v rámci nášho kraja. Na prvom mieste je podľa prieskumov u mladých ľudí rodina a deti, následne zdravie, priateľstvo, práca a vzdelanie. Na konci rebríčka sa umiestnili hodnoty ako tolerancia a solidarita, participácia a účasť na verejnom živote.

Pozorované problémy

- slabé vzťahy v rámci rodiny a komunity, rodinám chýba spoločne strávený čas, kedy je priestor na prehlbovanie a formovanie vzťahov,
- chýba cieleňá práca s rodinami skrz všetky inštitúcie pôsobiace v meste, ktoré sa venujú rodinám,

- hroziace nebezpečie pri rovesníckych vzťahoch v školskom, ale i mimoškolskom prostredí, hrozba šikany alebo dnes rozšírenejšej kyberšikany,
- mladým nie sú dostatočne vštepované hodnoty v rámci rodinného, školského i mimoškolského prostredia alebo sú im odovzdávané pokrivené hodnoty.

Tabuľka 6 Ciele a opatrenia v oblasti hodnoty a vzťahy

Ciele		Opatrenia
1	Prehlbovanie vzťahov medzi členmi rodiny a v rámci členov komunity.	1 Podporovanie rodín v spoločných aktivitách, vytváranie cieľných aktivít a podujatí pre nich.
2	Viesť mladých ľudí k budovaniu zdravých rovesníckych a partnerských vzťahov.	1 Zapojenie rodín a ich členov aj do aktivít, ktoré nie sú prioritne cielene pre nich (napr. pozývať rodičov na akcie mladých, na diskusie, prednášky, zapájať ich pri realizácii projektov mladých a pod.).
3	Formovať charakter a hodnoty mladých ľudí.	1 Prepojenie všetkých inštitúcií v meste, ktoré sa venujú rodinám.
		2 Vytváranie bezpečného priestoru pre budovanie dobrých vzťahov medzi mladými a trávenie voľného času.
		2 Organizovanie cieľných aktivít (teambuildingov) pre jednotlivé triedy základných škôl.
		2 Organizovanie preventívnych aktivít voči kyberšikane, šikane a hroziac online sveta a online vzťahov.
		3 Prostredníctvom cieľných aktivít v školskom i mimoškolskom prostredí budovať kredibilitu mladých ľudí, teda charakter a základné hodnoty.

2.7 Kľúčová oblasť: Mládež a svet

Východisková situácia

Mladí ľudia v súčasnosti majú mnoho príležitostí vycestovať, spoznávať iné kultúry, učiť sa cudzie jazyky, skúšať jedlo, zvyky a tradície. Láka ich život i práca v zahraničí. Svet je im bližší aj vďaka moderným technológiám, internetu a možnosti komunikovať s celým svetom či dokonca virtuálne cestovať z domova. Cez 30% opýtaných sa už zúčastnilo zahraničnej mobility mládeže, či už prostredníctvom základnej, strednej alebo vysokej školy alebo neziskovej

organizácie. Túto skúsenosť mladí hodnotia ako pozitívnu a pre ich život prínosnú, a to až 87% opýtaných. Pri otázke, aké prekážky vnímajú v zapojení sa do medzinárodných projektov, s najvyšším percentom (41%) odpovedali, že ide o ich slabú úroveň cudzieho jazyka. Následnou kľúčovou prekážkou bola nevedomosť a slabá informovanosť mladých o takýchto možnostiach (27% opýtaných).

Ďalší okruh otázok smeroval k vzťahu mladých k životu v zahraničí. Ako hlavnú motiváciu pre odchod do zahraničia sú pre nich vyššie mzdy, lepšia životná úroveň a lepšie možnosti na vzdelanie. Náš región má dlhodobo najnižšiu hodnotu priemernej mzdy v porovnaní s ostatnými krajinami a vysokú mieru nezamestnanosti.

Mladí vnímajú svet ako veľkú príležitosť, čo vysvetľujú aj predchádzajúce fakty, na druhej strane, svet v nich vzbudzuje aj obavy. Keď by sa mal prístup otočiť, a my máme byť krajinou, ktorá prijíma cudzincov, prístup mladých je mierne odlišný. Až 42% opýtaných má skôr negatívny postoj k migrantom, a 27% z nich to odôvodňujú osobnou skúsenosťou. Ďalšou veľkou skupinou sú mladí, ktorí si tento postoj vytvorili na základe informácií v médiách či na internete (41% opýtaných).

Pozorované problémy

- mladí ľudia majú veľmi malé povedomie o svetovom dianí, nezaujímajú sa oň,
- mladí majú stále značné obavy z cestovania a zahraničia, nepoznajú možnosti ako vycestovať, vidia mnoho prekážok, pričom najväčším je nízka úroveň cudzieho jazyka,
- naopak potom mladí ľudia považujú zahraničie ako niečo lákavé a vytúžené, čo im ponúkne dokonalé podmienky, nepoznajú častokrát realitu a slabo sa pripravujú,
- v nadväznosti na to, mladí ľudia sú málo hrdí na našu krajinu na náš región, šíria negatívnu osvetu, nemajú záujme následne sa vracieť domov.

Tabuľka 7 Ciele a opatrenia v oblasti mládež a svet

Ciele		Opatrenia
1	Vzbudiť záujem mladých ľudí o svetové dianie.	1,3 Zvyšovanie kritického myslenia u mladých ľudí v otázke migračnej krízy a zvyšovať informovanosť o svetovom dianí.
2	Ukázať mladým ľuďom, že iné krajiny môžu byť zdrojom inšpirácie, skúseností a osobného rastu.	2 Vytváranie multikultúrneho prostredia priamo v našom meste prostredníctvom zahraničných dobrovoľníkov, medzinárodných návštev, približovaním iných kultúr a pod..
3	Búrať predsudky a obavy mladých ľudí z neznámeho.	2 Zvyšovanie ponúk medzinárodných mládežníckych výmen.
4	Zvýšiť informovanosť mladých ľudí o možnostiach vycestovať do zahraničia.	4 Zvyšovanie informovanosti o spôsoboch a možnostiach cestovania, ukazovať výhody/nevýhody života v zahraničí, popisovanie nástrah a hrozieb ale tiež

		príležitostí v zahraničí.
4		Zlepšovanie jazykovej úrovne mladých ľudí.
4		Pestovanie národnej a "regionálnej" hrdosti v mladých ľuďoch v školskom aj mimoškolskom prostredí. Využívanie spoluprác v rámci partnerských miest.

2.8 Kľúčová oblasť: Práca s mládežou

Východisková situácia

Za posledné roky sa v našej samospráve veľmi dobre nastavila oblasť práce s mládežou. Vznikli kľúčové spolupráce, vytvorila sa pozícia pracovníka s mládežou, a tým sa nastolili dobré základy pre ďalší rozvoj tejto oblasti. Práca s mládežou je rozsiahla, zamýšľaných cieľov mnoho, preto je v tomto čase kľúčové nastoliť dobré stratégie a robiť premyslené akčné kroky k napĺňaniu.

V našom meste funguje taktiež mnoho spolkov, športových klubov či organizácií, ktoré sa venujú mládeži. Tu sa však otvára veľký priestor na zlepšenie, je nevyhnutné, aby tieto inštitúcie boli prepojené, jasne komunikovali a spoločne napĺňali stanovené ciele.

Pozorované problémy

- na úrovni je slabá prepojenosť a komunikácia medzi subjektami, ktoré pracujú s mládežou,
- nepostačujúce zadefinovanie kompetencií a povinností pracovníka s mládežou.

Tabuľka 8 Ciele a opatrenia v oblasti práca s mládežou

Ciele		Opatrenia
1	Posilniť spoluprácu medzi subjektami, ktoré pracujú s mládežou v rámci mesta Spišská Belá.	Usporiadanie spoločného stretnutia s cieľom prepojenia a nastavenia komunikácie medzi subjektmi pracujúcimi s mládežou.
2	Vytvárať možnosti profesného a osobnostného rastu pre pracovníkov s mládežou.	Vytvorenie komunikačného kanálu medzi všetkými subjektami.
3	Zadefinovať jasne pozíciu pracovníka s mládežou - stabilná pozícia v rámci mesta.	Nastavenie spoluprác s inými organizáciami poskytujúcimi vzdelávanie pre pracovníkov s mládežou.
		Vytvorenie jasnej pracovnej náplne, s požiadavkami a povinnosťami. Následné otestovanie náplne a priebežne zmeny podľa praxe.

3 Základné aspekty implementácie koncepcie

3.1 Kľúčoví aktéri mládežníckej politiky miestnej samosprávy

Mesto Spišská Belá

Spišská Belá, hlavný aktér, ktorému ide o dlhodobý a udržateľný rast mesta, životnej úrovne aj v smere k mladým ľuďom, v rámci koncepcie:

- 1 vystupuje ako hlavný komunikátor pri presadení jednotlivých akčných krokov voči aktérom mládežníckej politiky,
- 2 dohliada, pripomienkuje a schvaľuje napĺňanie cieľov a opatrení,
 - zamestnáva pracovníka s mládežou, ktorému vytvára náplň práce,
 - podporuje (materiálne, finančne, právne) aktivity vyvstávajúce z koncepcie samotnej alebo z ročných akčných plánov.

Pracovník s mládežou

Je zamestnancom mesta Spišská Belá, vykonáva aktivity v rámci svojej pracovnej náplne a v otázkach koncepcie práce s mládežou vystupuje ako hlavný zodpovedný:

- zodpovedá sa koncepciu a napĺňanie jej cieľov,
- vystupuje ako hlavný zodpovedný za prípravu a realizáciu ročného akčného plánu,
- aktívne komunikuje s mestom Spišská Belá, Expression o.z. a so všetkými zainteresovanými aktérmi,
- dbá o propagáciu práce s mládežou navonok (čo sa realizovalo, čo sa plánuje).

Expression o.z.

Organizácia, ktorá zodpovedá za prácu s mládežou na úrovni mesta, naplňa víziu svojej činnosti v smere k deťom a mládeži a v rámci koncepcie:

- spolupodieľa sa na aktívnej realizácii konkrétnych akčných krokov, ktoré vyplývajú z koncepcie a jednotlivých akčných plánov a spolu s mestom dohliada na prácu pracovníka s mládežou,
- vystupuje ako zodpovedný aktér za oblasť neformálneho vzdelávania.

Základné školy

Školám ide o kvalitný vývoj mladých ľudí v našom meste, sú kľúčovým aktérom najmä pre ich úzke každodenné prepojenie a silný vplyv na mladého človeka. V rámci koncepcie:

- vystupujú ako konzultačný orgán pri nastavovaní akčných plánov,
- vystupujú ako hlavný partner pri realizácii jednotlivých akčných krokov,
- aktívne spolupracujú s pracovníkom s mládežou aj s Expression o.z.,

- v akčných krokoch, ktoré priamo spadajú do ich kompetencií, vystupujú ako hlavný zodpovedný.

Základná umelecká škola a Centrum voľného času

Po základných školách vystupujú ako orgány, ktoré sú v úzkom kontakte s mladými ľuďmi, vplývajú na ich osobnostný rozvoj a v rámci koncepcie:

1. vystupujú ako konzultačný orgán pri nastavovaní akčných plánov,
2. vystupujú ako partneri pri realizácii jednotlivých akčných krokov,
3. aktívne spolupracujú s pracovníkom s mládežou aj s Expression o.z.,
4. v akčných krokoch, ktoré priamo spadajú do ich kompetencií, vystupujú ako hlavný zodpovedný.

Spolky a športové kluby

Spolky a športové kluby v rámci nášho mesta pracujú s mladými ľuďmi, vykonávajú činnosti, ktoré rozvíjajú mladých ľudí a v rámci koncepcie:

1. vystupujú ako konzultačný orgán pri nastavovaní akčných plánov,
2. vystupujú ako partneri pri realizácii jednotlivých akčných krokov,
3. zodpovedajú sa časti akčných krokov, ktoré sa ich priamo týkajú,
4. aktívne pristupujú k spolupráci.

Neziskové organizácie

Pre veľa neziskových organizácií, ktoré pôsobia v rámci mesta Spišská Belá, sú práve mladí ľudia cieľovou skupinou. Svoju činnosť smerujú práve na mladých, a preto v rámci koncepcie:

5. vystupujú ako konzultačný orgán pri nastavovaní akčných plánov,
6. vystupujú ako partneri pri realizácii jednotlivých akčných krokov,
7. zodpovedajú sa časti akčných krokov, ktoré sa ich priamo týkajú, boli nimi akceptované a schválené,
8. aktívne pristupujú k spolupráci.

2.1 Časové a praktické hľadisko implementácie koncepcie

Koncepcia bude platná od júla 2019 v trvaní 5 rokov, teda do konca júna 2024. Jednotlivé ciele koncepcie budú ročne napĺňané akčným plánom, ktorý bude schválený stále za príslušný rok. Za akčný plán, jeho spísanie a dohľad nad jeho plnením bude zodpovedať pracovník s mládežou, ktorý predloží akčný plán na daný rok v dostatočnom predstihu tak, aby mohol byť schválený najneskôr na júnovom zastupiteľstve mesta. Akčný plán sa bude plánovať v trvaní od začiatku júla daného roka po koniec júna roka nasledujúceho. Táto schéma bola zvolená tak, aby sa realizácia akčného plánu prispôbila fungovaniu škôl, teda školskému roku a následne aj termínom predkladania projektov a žiadostí o granty, z ktorých bude realizácia jednotlivých opatrení z časti financovaná.

Konkrétne akčný plán musí obsahovať tieto náležitosti:

- report za plnenie akčného plánu za predchádzajú rok
 - čo sa podarilo, doložené konkrétnymi výstupmi,
 - čo sa nepodarilo, doložené odôvodnením,
 - návrhy opatrení a ponaučení,
- oblasti, ktorými sa akčný plán bude v danom roku zaoberať a prečo,
- ciele a opatrenia, ktorých realizácia prebehne v danom roku,
- konkrétne akčné kroky, ktoré sa v rámci opatrení budú realizovať,
- termíny, kedy budú opatrenia splnené,
- prerozdelená zodpovednosť za plnenie medzi jednotlivých aktérov.

Po schválení je akčný plán záväzný a na jeho realizáciu sa spolupodieľajú tak ako Mesto Spišská Belá, tak aj pre zainteresovaných aktérov. Preto zostavenie akčného plánu musí predchádzať pripomienkovaním a odsúhlasením krokov jednotlivými aktérmi.

3 Zdroje

- Prieskum „Mladí & Spišská Belá“ realizovaný v roku 2018
- Stratégia PSK pre mládež na roky 2015 – 2020 s výhľadom do roku 2025
- Iuventa – Koncepcia rozvoja práce s mládežou na roky 2016 – 2020
- Komunitný plán sociálnych služieb mesta Spišská Belá na obdobie rokov 2017– 2023
- Koncepčná stratégia rozvoja školstva mesta Spišská Belá
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Spišská Belá na roky 2016-2023

Prílohy

Akčný plán práce s mládežou

Mesta Spišská Belá 2019 - 2020

Úvod

Akčný plán na rok 2019/2020 nadväzuje na koncepciu práce s mládežou na roky 2019-2024 pre Mesto Spišská Belá. Vyberá kľúčové oblasti a ciele v práci s mládežou, na ktoré sa v tomto roku bude zameriavať. Akčný plán bude realizovaný od júla 2019 pod záštitou pracovníka s mládežou a občianskeho združenia Expression. Jednotlivé nastavené opatrenia budú realizované najneskôr do konca mája 2020 a následne pracovníkom s mládežou zhodnotené a doložené reportom. Akčný plán sa skladá z jednotlivých kľúčových oblastí v rámci práce s mládežou, následne popisuje cieľ a opatrenia, pričom definuje aktéra, výstup a termín ukončenia daného opatrenia. Jednotliví vymenovaní aktéri po schválení akčného plánu zodpovedajú za plnenie im zverených opatrení a dodržanie časového rámca.

Ciele a opatrenia na roky 2019/2020

Kľúčová oblasť: Zamestnanosť a vzdelávanie

Cieľ

Vytvorenie prostredia pre neformálne vzdelávanie (NFV) pre žiakov základných škôl, ako funkčného nástroja pre rozvoj mládeže mesta Spišská Belá s následným rozširovaním portfólia NFV.

Opatrenie	Aktéri	Výstup	Termín ukončenia
Zmapovanie situácie ponúkaných foriem a tém NFV v rámci škôl, spolkov či organizácií.	Pracovník s mládežou Výchovní poradcovia ZŠ	Dokument Excel s jednotlivými formami NFV ¹	December 2019
Zostavenie tímu NFV.	Pracovník s mládežou Expression o.z.	min. 5 členný tím	August 2019
Príprava metodík NFV reagujúcich na súčasné potreby mladých ľudí jednotlivých vekových kategórií. Vytvorenie a uplatnenie globálneho vzdelávania.	Expression o.z. Pracovník s mládežou Tím NFV	Portfólio metodík	September 2019 Jún 2020 ²
Konzultácia NFV so ZŠ, prelinkovanie s vyučovacím plánom (v rámci druhého stupňa).	Pracovník s mládežou Vedenie a výchovní poradcovia ZŠ Tím NFV + externí odborníci na NFV	Učebný plán NFV Finančný plán	September 2019 Jún 2020

Kľúčová oblasť: Tvorivosť a podnikavosť

Cieľ

Šíriť osvetu o potrebe rozvoja tvorivosti a využívania tvorivosti ako nástroja na rozvoj kreativity u mladých ľudí.

Opatrenie	Aktéri	Výstup	Termín ukončenia
Vytvorenie pracovnej skupiny k vytvoreniu	Pracovník s mládežou Zástupcovia:	Výpis akčných krokov ³	December 2019

¹ U jednotlivých NFV posúdená cieľová skupina, vzdelávacie ciele, kvalita a určený realizátor.

² September 2019 – dokončenie metodík aplikujúcich v školskom roku 2019/2020
Jún 2020 – zrevidované metodiky po realizácii (finálna verzia)

³ Jednotlivé kroky s uvedením zodpovednej osoby, výstupu a termínu ukončenia.

akčných krokov na rozvoj tvorivosti a podnikavosti mladých ľudí.	ZŠ, CVČ, ZUŠ, Spolky, Organizácie		
Zosumarizovanie ponuky mimoškolských aktivít pre mladých ľudí v našom meste.	Pracovník s mládežou	Zoznam ponúk mimoškolských aktivít	Február 2020

Kľúčová oblasť: Participácia a dobrovoľníctvo

Cieľ

Zvýšiť povedomie o dobrovoľníctve.

Vytvoriť pevne fungujúci mládežnícky parlament

Opatrenie	Aktéri	Výstup	Termín ukončenia
Nastavenie jasných podmienok fungovania a spĺňanie povinných aktivít mládežníckeho parlamentu.	Pracovník s mládežou Členovia mládež. parlamentu Mesto Spišská Belá	Podmienky fungovania a systém kontroly	September 2019
Ponuka zapojiť do mládežníckeho parlamentu aspoň jedného zástupcu za subjekt pracujúci s mládežou.	Všetky inštitúcie, kde pôsobia mladí nad 13 rokov: ZŠ, spolky, kluby, organizácie	Zoznam členov	September 2019

Kľúčová oblasť: Zdravie

Ciele

Zlepšiť informovanosť mladých v oblasti zdravého životného štýlu.

Preventívne zamedzovať šíriacim sa rizikám plynúcim zo závislosti (bežným i novodobým).

Opatrenie	Aktéri	Výstup	Termín ukončenia
Vytvorenie priamych aktivít pre šírenie informácií o zdravom životnom štýle prostredníctvom škôl, mimoškolskej činnosti, spolkov, klubov či združení.	Pracovník s mládežou o.z. Trochu inak Základné školy	Minimálne jedna akcia za 2 mes.	Jún 2020

Preverenie efektívnosti preventívnych opatrení v oblasti zdravého životného štýlu a závislostí na školách.	Pracovník s mládežou Základné školy	Zoznam opatrení Návrhy na zmeny	Október 2019
--	--	------------------------------------	--------------

Kľúčová oblasť: Kvalita života a sociálne začlenenie

Cieľ

Scitlivovanie mladých ľudí voči odlišnostiam.

Opatrenie	Aktéri	Výstup	Termín ukončenia
Rozvíjanie kritického myslenia u mladých ľudí, poukazovanie na stereotypy, predsudky, dôveryhodnosť a objektívnosť získavaných informácií.	Expression o.z. Základné školy Organizácie zamerané na túto tematiku	Minimálne jedna akcia za 2 mes. ⁴	Jún 2020
Rozvíjanie kritického myslenia u pedagógov a pracovníkov s mládežou v oblasti stereotypov a predsudkov voči odlišnostiam.	Expression o.z. Základné školy Organizácie zamerané na túto tematiku	2 podujatia ⁵	Jún 2020

Kľúčová oblasť: Hodnoty a vzťahy

Cieľ

Prehlbovanie vzťahov medzi členmi rodiny a v rámci členov komunity
Viesť mladých ľudí k budovaniu zdravých rovesníckych a partnerských vzťahov.

Opatrenie	Aktéri	Výstup	Termín ukončenia
Podporovanie rodín v spoločných aktivitách, vytváranie cieľových aktivít a podujatí pre rodiny	Expression o.z. o.z. Trochu inak Oficiálne Cirkvi Mesto Spišská Belá	Minimálne jedna akcia za 3 mes.	Jún 2020

⁴ Workshop, diskusia, film, živá knižnica, multikultúrne večery apod.

⁵ Workshop, diskusia apod.

a komunitu.

Organizovanie cieľených aktivít pre triedy ZŠ ⁶ .	Základné školy Expression o.z.	Určené triedy min. 4 aktivity.	Jún 2020
--	-----------------------------------	--------------------------------	----------

Kľúčová oblasť: Mládež a svet

Cieľ

Ukázať mladým ľuďom, že iné krajiny môžu byť zdrojom inšpirácie, skúseností a osobného rastu.

Opatrenie	Aktéri	Výstup	Termín ukončenia
Vytváranie multikultúrneho prostredia priamo v našom meste prostredníctvom zahraničných dobrovoľníkov, medzinárodných návštev, približovaním iných kultúr.	Expression o.z. Základné školy	EVS dobrovoľníci na hodinách ⁷ : - angličtiny - občianskej náuky	Jún 2020

Kľúčová oblasť: Práca s mládežou

Cieľ

Prepojiť všetky subjekty, ktoré pracujú s mládežou

Opatrenie	Aktéri	Výstup	Termín ukončenia
Usporiadanie spoločného stretnutia s cieľom prepojenia a nastavenia komunikácie medzi subjektami pracujúcimi s mládežou.	Pracovník s mládežou a všetci zainteresovaní aktéri	Výstup zo spoločného stretnutia	December 2019
Vytvorenie komunikačného kanálu medzi všetkými subjektami.	Pracovník s mládežou	Fungujúci komunikačný kanál	Február 2020
Vytvorenie jasnej pracovnej náplne pre pracovníka s mládežou s požiadavkami a povinnosťami.	Mesto Spišská Belá Expression o.z.	Pracovná náplň	Júl 2019

⁶ Teambuildingy, outdoorové aktivity, súťaže apod.

⁷ V každej triede ročníkov 6.-9. aspoň 3 krát za školský rok.

